

עם ישראל רצה שד"ר גולדמן ישתקע סוף

תאריך 13.3.56. מדובר בה על חלקה מס' 17, השוכנת לגבולו של המגרש שקיבל ל-אחר מכן מן הקרן הקיימת. לפי הרישום בספרי הטאבו, קנה גולדמן חלקה זו ב-28,350 ל"י מהחברה אחוזות ניקופוריה בע"מ, איתה מייצגת הכנסיה האורתודוקסית. לפי אותו רישום מכר ה-דוקטור את חלקתו זו ב-21.3.63 ברוח נכבד. לפי הגירסה שנמסרה לטאבו, נמכר המגרש ב-130 אלף ל"י. לפי המחיר שהוערך עלידי מומחי הטאבו — 200 אלף ל"י. אבל או, בנובמבר 1956, היתה החלקה שייכת עדיין לגולדמן. למרות זאת נתנה לו הקרן הקיימת, ביד רחבה, שלושה דונאם נוספים, שאיפשרו לו למכור את חלקתו ה-קודמת ברוח עצום.

הבית לא הוקם
שאלת השאלה מודע? התשובה היא פשוטה ביותר: "כדי שיוכל לבנות

שלם אך ורק תשלומים של כשמונים לירות לחודש עבור האדמה היקרה ביותר בירושלים.

מתנה לעולה חדש

דובר הקרן הקיימת בירושלים, ש-נשאל השבוע על אופיה של עיסקה זו, הכריז: "הכל כאן בסדר גמור. לכל עולה חדש בישראל יש זכות לקבל שיוכון בתנאים מסויימים. אם העולה הוא אדם נחום גולדמן, או חובתה של הקרן הקיימת לתת לו מגרש מתאים, עליו יוכל לבנות בית המתאים לתפקידו."

אם כן, הכל בסדר גמור. אולי פרט לעובדה צדדית אחת: עולה חדש המגיע לישראל מקבל שיוכון בתנאים התלויים ב-מצבו הכספי: במצב כלכלי טוב במיוחד, הוא נאלץ לקנות את דירתו בסכום מלא. אם כן, מדוע היה המולטי-מיליונר נחום גולדמן, שהיה עשיר מופלג גם לפני ש-

המיליונר ד"ר נחום גולדמן, אשר כבר לפני 7 שנים קיבל מהקרן הקיימת שלושה דונמים בשכונה הירושלמית טלביה. אז הוא היה צריך לבנות ווילה, בה יגור כשיעלה ארצה. כעת — הוא בונה בית משותף בו נמכרות דירות פאר.

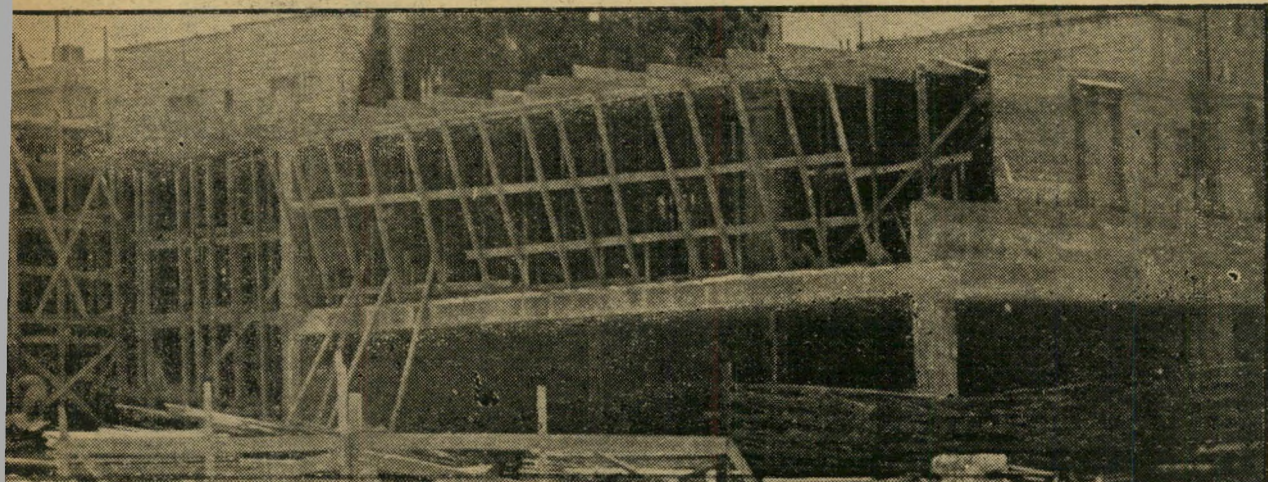
דהו אחר הרובעים המהודרים ביותר בארץ. וללא כל ספק, המפואר ביותר בבירה. מכוניות חוגית בצל עצים ירוקים, כשרבות מהן נושאות שלט ממשלתי כחול עם מספר נמוך — מכוניותיהם של נבחרי העם. זוהי שכונת הפאר הירושלמית — רחביה-טלביה.

לאחרונה מושך את עיני העירבים וישובים גם מגרש, הנמצא בקרן הרחובות אהרן-העם — ברנר, שבחזיתו תקוע שלט רסקו, אחרי שנופצו סיפורים על מחיר הדירות הנבנות על מגרש זה. מחיר הנשמע פאנ-טאסטי גם לגבי שכונה כה מהודרת כרחביה. מדובר על מגרש חניה לשמונה-עשרה מכוניות, שיתפוס את כל קומת הקרקע, ועל הצידוד החשמלי של הדירות, שבעטיו נאלצת חברת החשמל להקים טרנספורמטור מיוחד. כי לפי התכנית תגיע צריכת החשמל בבית ל-107 קילוואט. לצורך השוואה בלבד: צר כת החשמל של משפחה רגילה בישראל הוא 1-2 קילוואט.

אבל הדבר המעניין ביותר בבית מידות זה הוא שמו, שהענק לו עלידי תושבי השכונה עוד בטרם נבנה: "בית נחום גולדמן".

*** הצורה המעשית

דדי פעם בפעם, עם התחדש הקונגרס הציוניים והישיבות החגיגיות של הדע הפועל הציוני, חוזרת ומתחדשת אותה סינה. יושב הראש קם ממקומו,

המתנה: הקומה הראשונה של הבית, שיגיע לפי שעה ל-5 קומות

בית מתאים לתפקידו. בניית בית זה תוכננה במועדים מדויקים מראש. סעיף 4 של החוזה, תחת הכותרת "מועד התחלת הבניה וגמירתה", אומר: "החוכר מתחייב ל-התחיל לבנות את הבניין על החלקות ש-נמסרו לו... לא יאוחר משנים-עשר חוד-שים מיום חתימת החוזה הנוכחי, ולגמור את הבניין לפי התכנית הנ"ל לא יאוחר מ-

קיבל מגרמניה הון נוסף כפיצויים אישיים, צריך לקבל שלושה דונאם של האדמה היקרה ביותר בבירה, למעשה כמתנה? ועוד עובדה: עולה חדש המגיע לישראל, ויש לו כאן כבר דירה משלו, לא זכאי כלל לשיוכון. ואילו גולדמן קנה, כחצי שנה לפני חתימת ההסכם, דונאם אדמה בשכונת טלביה. בספרי הטאבו נרשמה רכישה ב-

מרובע, 1,052 ל"י (אלף וחמישים ושתיים לירות ישראליות) לשנה". כל חוכר רגיל בשכונת טלביה משלם כ-יום, נוסף על דמי החכירה השנתיים, סכום חד-פעמי של 100 ל"י לכל מטר מרובע ב-מזומנים — סכום שהיה מסתכם, במקרה של גולדמן, בסך שלוש מאות אלף וחמש מאות ל"י. ואילו ד"ר גולדמן נתבקש ל-

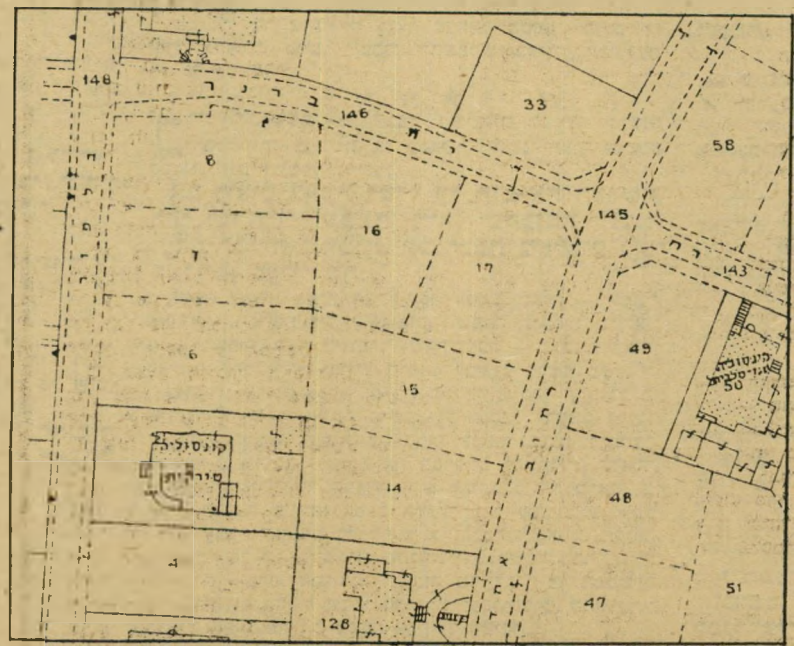
בית נחום גולדמן

במשך 24 חודש מיום חתימת החוזה. לפי חשבון שאין בו מקום לשום טעות צריכה היתה להתקיים פתיחת המעון ה-משפחתי של גולדמן בישראל ב-26 בנובמבר 1958. בתאריך זה צריכים היו להשפך ה-יוסקי והשמפאניה. במקום זה נשפכו ה-נאומים באולמות הקונגרסים הציוניים, ו-חזרה ונשנתה ההצהרה הנרגשת: "נשיאנו היקר... החליט לנטוש את הגולה..."

בינתיים נשאר המגרש שבקרן הרחובות אהרן-העם-ברנר, שומם ועזוב. במשך שבעה אביבים גדלו בו באין מפריע קוצים וברי-קנים. שמש שבעה קיצים צרבה והצהיבה את הדשא הירוק שהצמיח החורף. פקיד הקרן הקיימת, הגרים בשכונה, חלפו מידי יום על פני המגרש בדרכם לישיבות וחזרה מבלי שאף אחד יחשוב מדוע, בעצם, לא קיים הדוקטור גולדמן את אחד מתנאי החוזה היסודיים.

*** בניגוד לחוזה

בתחילת שנת 1963 חזר המגרש לתחיה. קודם כל הועמד בפינוי האחת של המגרש הצריך בו ישב מנהל העבודה. אחר כך נבקע השלט: כאן בונה רסקו. לבסוף הפיעו במגרש הפועלים ומכונות הבניה. כעבור זמן קצר כבר ידעו השכנים את

קרקעות גולדמן הן חלקות, המסומנות בקטע של מפת גוש 30027, במספרים 14, 15, 16. את המגרש מספר 17 קנה גולדמן בעצמו, ומכרו ברווח נכבד. כל חלקה בשכונה ירושלמית זו שוהה כ-200,000 ל"י.

ומכריו בקול נרגש: נשיאנו היקר, דוקטור נחום גולדמן הנכבד, החליט לנטוש את הגלות ולהשתקע בישראל. ברגע זה פור-צות תמיד מחיאות-כפיים סוערות.

אחת מסצינות אלה התרחשה בתחילת 1956. אלא שהפעם לא הסתיים העניין במח-וה של מחיאות-כפיים, אלא נמשך בצורה יותר מעשית. נחום גולדמן פנה לקרן הקיימת לישראל, הודיע כי בקשר להחלטתו להשתקע בארץ, הוא מבקש לקבל מגרש למטרת בניית חווילה. באחת הישיבות ה-לקרובות של הקרן הקיימת נפלה ההחלטה: גולדמן מקבל בחכירה שלוש חלקות אדמה, המסומנות במספרים 14, 15, 16. הנמצאות בגוש 30027 במילים אחרות: מגרש ב-גודל של למעלה משלושה דונאם, בלב השכונה הירושלמית טלביה. אגב, אותו 'מגרש הוחקר חמש שנים קודם לכן לקרן הקיימת, עלידי הכנסיה האורתודוקסית.

ב-26.11.56 נחתם, במשרד ספרי-האחוזה בירושלים, החוזה: שהעמיד לרשותו של נחום גולדמן את המגרש המבוקש, לחכירה עד ליום האחרון של שנת 2050. התנאים בהם נמסר המגרש לגולדמן מופיעים ב-סעיף של החוזה, תחת הכותרת "דמי חכירה ואופן התשלום": "החוכר מתחייב לשלם לקרן (הקרן הקיימת) דמי חכירה שנתיים מוסכמים מראש, לכל תקופת ה-חכירה בסך של 350 פרוטה לכל מטר מרובע: בסך הכל, עבור הנכסים המוחזקים אשר שטחם הכללי עולה ל-11.3005 מטר